

Н.Г. Гавриленко,
аспірантка, Київський національний університет технологій та дизайну
науковий керівник: **І.О. Тарасенко,**
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів та фінансово-економічної безпеки,
Київський національний університет технологій та дизайну

АСПЕКТИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Процеси цифрової трансформації є ознакою сучасного етапу розвитку не лише економіки та суспільства, але і країн, які прагнуть досягти лідерства на глобальному рівні.

Дослідження сучасних тенденцій розвитку світового господарства дозволяють зробити висновок, що протягом останніх років активно зростає роль цифрових технологій та інновацій у структурі економіки. Цифрова трансформація дає змогу істотно примножити ефективність виробництва та бізнес-процесів підприємства. Класичні підходи до організації процесів виробництва та управління змінюються відповідно до ступеня проникнення цифрових технологій у повсякденне життя суспільства.

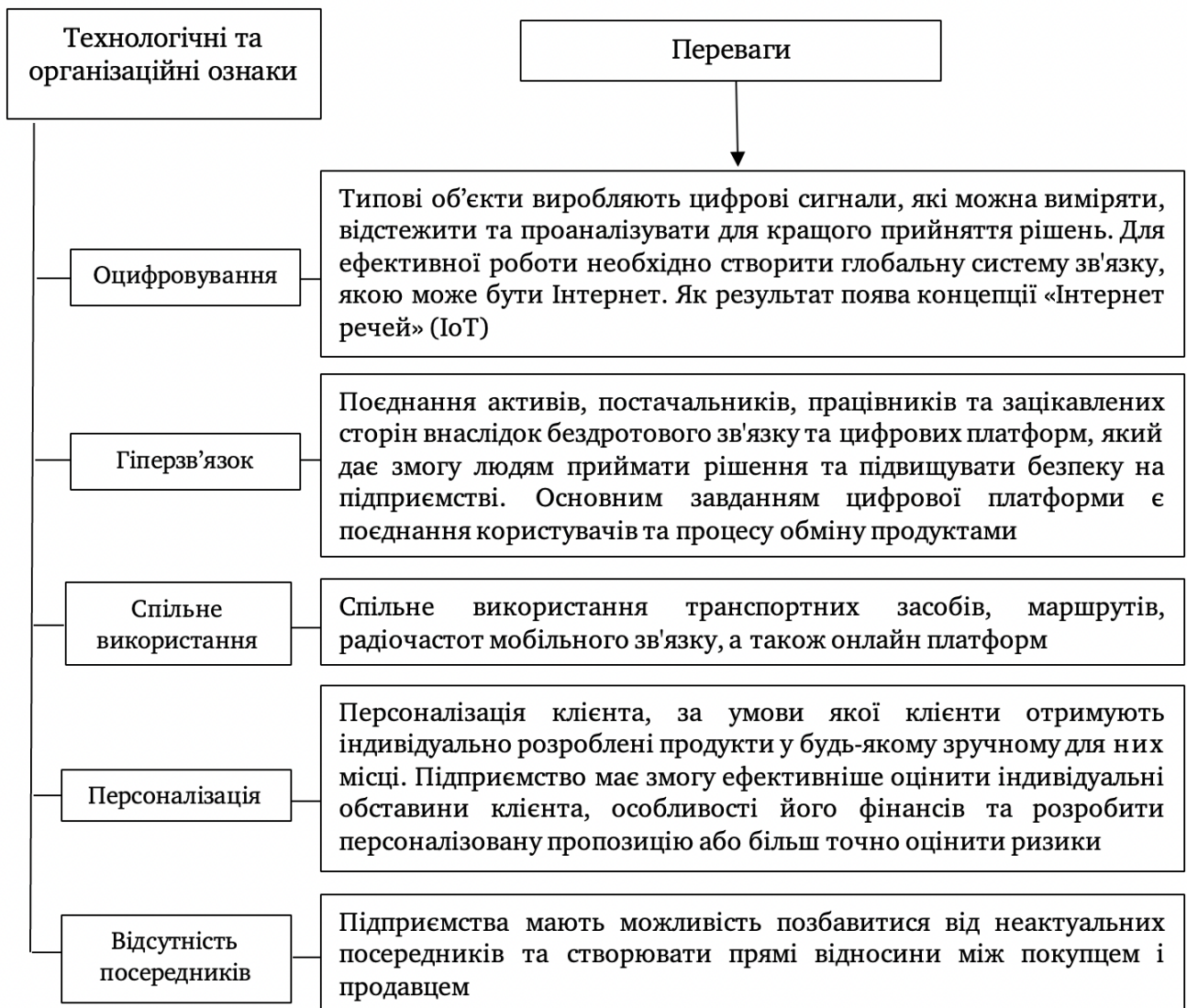
Відтак, цифрова економіка є однією з тих тенденцій, яку схильні використовувати багато країн та яка має усі можливості для покращення ефективності національної економіки та рівня впровадження на підприємствах новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) їх прибутковості.

Новітні цифрові технології істотно впливають на всі види господарської діяльності. Тож, підприємства, які не змогли вчасно модернізувати свої бізнес-процеси, ризикують втратити належні конкурентні позиції на ринку.

Цифровою економікою вважають ту, яка ґрунтується на виробництві електронних та високотехнологічних бізнес-структур, а також їх поширенні за допомогою ІКТ та e-commerce.

Для того, щоб підприємство мало змогу успішно адаптуватися до цифрових змін, необхідно, перш за все, визначити основні ознаки та переваги цифрової економіки та їх вплив на функціонування підприємства (рис. 1) [3].

Цифрова трансформація підприємств є набагато ширшою аніж рівень ІКТ та виокремлює такі напрями, в яких можуть бути використані новітні технології: 1 – пошук та підбір клієнтів шляхом використання цифрової інформації та соціальних мереж; 2 – операційні процеси за умови використання цифрових технологій можуть бути більш ефективними; 3 – цифрові технології дають змогу розробляти та реалізувати нові бізнес-моделі та форми отримання вартості [3].

Рис. 1. Основні технологічні атрибути цифрової трансформації (побудовано за даними [3])

Отже, впровадження цифрових технологій на підприємствах дає змогу спрямувати підприємство на досягнення результатів на глобальному рівні. Такі компанії досить часто мають ширший рівень взаємодії між учасниками бізнес-процесу та більшу конкуренцію внаслідок низьких географічних кордонів та потреби у ресурсах [2]. У такому випадку витрати та пошук – знижуються, а операційні витрати – зростають. У той же час, цифрові технології посилюють рівень конкуренції, знижують вхідні бар'єри та активують роль споживачів. Таким чином, у більшості галузей економіки зменшується можливість отримання доходу, а цифровізовані підприємства досягають економічного розвитку завдяки стимулюванню конкуренції та створенню нових споживчих властивостей товарів і послуг.

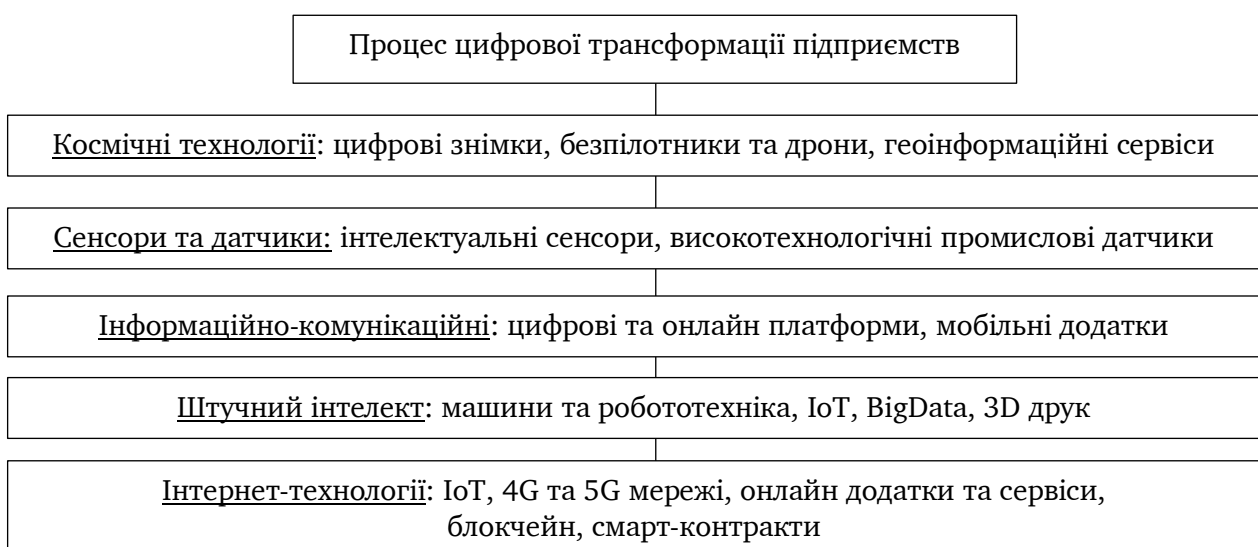
Отже, підприємства, які успішно адаптувалися до цифрових змін, можуть бути згруповані за етапами їх цифрової трансформації та рівня готовності до змін. На першому етапі підприємства характеризуються

інвестиціями у новітні цифрові інструменти. Другий етап відзначається тим, що підприємства мають на меті інвестувати у цифрові проекти, які можуть створити найбільшу вартість для діючої бізнес-моделі, оцінити усі можливі ризики у разі зміни бізнес-моделі внаслідок впровадження нового цифрового проекту. Саме таким чином сучасні підприємства формують оптимальний цифровий портфель та систему моніторингу. На третьому етапі підприємства формують стратегію цифровізації, яка дає змогу структурувати зусилля і використовувати «опорні точки» у конкурентній боротьбі.

У 2017 році компанія Cisco проводила опитування щодо важливості цифрової трансформації для українського ринку. У результаті, 38% опитуваних спостерігають значний вплив на їх бізнес-стратегії, яка триватиме 1–3 роки, у той же час, 50% опитуваних зазначили певний вплив цифрових технологій на їх підприємства. Таким чином, для того, щоб ефективно керувати зростаючим зв'язком необхідно автоматизувати процеси налаштування та управління мережевими ресурсами [6].

Крім того, 56% респондентів виявили стурбованість щодо питань кібербезпеки. Так, першочерговим завданням є забезпечення автоматизованої системи захисту інформації підприємства, оскільки саме вона є основним стратегічним ресурсом.

Серед цифрових технологій, які використовуються сучасними підприємствами та які впливають на рівень цифрової трансформації можна виокремити групи, зокрема такі: космічні технології; сенсори та датчики; інформаційно-комунікаційні технології; штучний інтелект та Інтернет технології (рис. 2) [5]. Саме вони дають змогу повноцінно оцінити ступінь впливу цифровізації на трансформаційні процеси в діяльності підприємств.

Рис. 2. Сучасні технології цифрової трансформації підприємств (побудовано за даними [5])

Отже, цифрова трансформація підприємств відіграє істотну роль у діяльності компаній завдяки таким основним перевагам [4]:

- посилює інтерес споживачів шляхом використання онлайн-каналів комунікації з клієнтами. Це дозволить підприємствам прогнозувати потреби споживачів та впливати на їх рішення;

- сприяє покращенню рівня задоволеності клієнтів завдяки використанню цифрових платформ для пошуку та порівняння бажаної продукції;

- сприяє посиленню інтересу споживачів до продукції підприємства внаслідок того, що у цифровому просторі збільшуються можливості інформування споживачів про переваги продукції (послуг), які виробляються та можливі канали комунікацій і збуту;

- сприяє збільшенню трафіку внаслідок використання цифрових каналів, та, як наслідок, зростанню кількості споживачів завдяки поширенню інформації про необхідні товари та послуги саме в інтернеті.

Звісно, що процес цифрової трансформації на кожному підприємстві має свої особливості. Проте, цифрові перетворення є необхідними для кожного підприємства, адже вони сприяють визначенню доцільності впровадження інновацій та модернізації виробництва і управління.

Зазначене дозволяє зробити висновок, що на сьогодні цифрова економіка є одним з найперспективніших напрямів економічного зростання, інноваційного розвитку виробничо-економічних систем різного рівня та інструментом забезпечення конкурентних переваг як підприємств, так і окремих галузей та економіки країни в цілому.

Список використаних джерел

1. Global Retail Banking 2018: The Power of Personalization. Boston Consulting Group (BCG) Report. URL: <https://www.bcg.com/publications/2018/global-retail-banking-2018-power-personalization.aspx>
2. Боднар О. Цифровізація та конкурентоспроможність бізнесу – ключові драйвери розвитку української економіки. URL: <https://business.ua/litsa/item/2452-tsifrovizatsiya-ta-konkurentospromozhnistbiznesu-klyuchovi-drajveri-rozvitku-ukrajinskojiekonomiki>.
3. Гусева О.Ю. Діджиталізація – як інструмент удосконалення бізнес-процесів, їх оптимізація / О.Ю Гусева, С.В. Легомінова // Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2018. №1. С. 33–39.
4. Коляденко С.В. Цифрова економіка: передумови та етапи становлення в Україні та світі. Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. 2016. № 6. С. 105–112.
5. Лобас М.Г., Россоха В.В., Соколов Д.О. Управління інноваційно-технологічним розвитком агросфери: монографія. Київ: ННЦ ІАЕ, 2016. 416 с.
6. Про тренди digital-маркетингу для малого бізнесу 2017. URL: <https://psm7.com/blogs/o-trendaxdigitalmarketinga-dlya-malogo-biznesa-v-2017-godu.html>. Назва з екрану.